

ಹಿಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ್ಯಾಸ		1244.27 ನೃಪತ್ತು	1238
140-97	ಇನ್‌ಹರ್ಟಿ	138-46	
68-98	ಪೆಟ್ರಿಕ್ಟಿ	63-42	
130-50	ಮೊಟ್ಟಂ	125-42	
103-39	ಎಟ್ರಿಕ್ಟಿ	100-23	
108-53	ವೆಲ್ಲಿ	99-85	
97-8	ಭೂರ್ಜ	113-57	
63-71	ಬೆಲ್ಲಿ	62-27	
184-65	ಅಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿ	184-76	
67-81	ಸಿಟ್ರೋಂಬರ್	57-29	
54-63	ಅಕ್ರೋಂಬರ್	63-83	
73-26	ಸಂಪಂಬರ್	74-3	
167-86	ಆರ್ಥಿಕ್ಟಿ	165-12	
		1138-25	

ನೀಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ರಾಶಿ

ಈಧರಹ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪು ಸಮೀಪದ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ರಾಶಿಯ ಚತುವಿದು. ಈ ರೀತಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಇಡುವುದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹೇಗ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಈ ಭಾಗದ ಯಾವುದೇ ಮನೆಗೆ ಹೇಳದರೂ ಒಣಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನೀಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಂದು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಜೋಡಿಸಿದುವುದು ಒಂದು ಕಲೆ.

ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನೀಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಂಥವರಿಗೂ ಖುಸಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರ ಮತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ನೇನೆದರೆ ಉರುವಲಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುಕೂರೆ. ಮತ್ತಿಗಾಲದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆಂದೇ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತಿಗೆ ಒದ್ದೆಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲೆಂದೇ ಮೇಲ್ಮೈವರ್ಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

—ಎಸ್.ಎನ್. ಸೌಮ್ಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಅಂದಿನ ಜುಮ್ಮು ಇಟ್ಟಿತ್ತು!

60 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ (ಸ್ಥಿತಿವರ್ತರ) ತಿಂಗಳ ವೆಚ್ಚ ಸರಾಸರಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ನಂಬುವಿರಾ? ನಂಬಿವುದು, ಬಿಡುವುದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಮಬ್ಬೆಲ್ಲಿಸುವುದಿಂತೊ ಮಾಡುತ್ತಿರೆ. ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಬಿ.ವಿ. ವರದರಾಜಾಚಾರ್ಯರು 1964ರಲ್ಲಿ ಬರದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಜುಮ್ಮು ಲಿಚೆನ್ ಮಾಹಿತಿ ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಈಗೆ ನನ್ನ ಕೈ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತೆರೆದಾಗ ಅಳ್ಳಿರಿಯು ಆಯಿತು. 1964ರ ವರ್ಷ-ವಿಧೇಯ 1238.25 (ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಎರಡನೂರಾ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ಶ್ವೇಸ್) ಲಿಚೆನ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೂ ತಿಂಗಳವಾರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸರಾಸರಿ ವಾಷಿಂಕ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಲಿಚೆನ್ಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬಲೂ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ 2023ರ ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮೆ ಹಣ ಒಂದು ದಿನದ ಲಿಚೆನ್ಗೂ ಸಾಕಾಗದು. ಈ ಅರವತ್ತು ಸಂವಽಧ ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿದ ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲು ಇದು ಸಾಕ. ಅಂದಿನವರು ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತೇವೆ.

—ಆರ್.ವಿ. ಭಟ್ಟ, ಬೆಳ್ಗಾವಿ

ಇನ್ನಿಲ್ಲವಾದ ಸಾಬು ಕಿಂಡಿ

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಅಂದಿನ ಕರಾವಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಳ್ಳಿಲು ಮನೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆದ ತೆಗಿನ ಮರದ ಬುಡವನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ನೆಳಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ತೆಗಿನ ಗರಿಯ ತಟ್ಟಿ. ಮತ್ತಿಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಅದೇ ತೆಗಿನ ಗರಿಯ ತಟ್ಟಿಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಗಿನ ಗರಿಯದೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಇದು ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಳ್ಳಿಲು ಮನೆ! ಅದಕ್ಕೆ ತೆಗಿನ ಗರಿಯದೇ ಕದ ತಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಸ್ವಾನದ ಬಟ್ಟೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಮೃತಿರು ಸ್ವಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳು ಕಾವಲುಗಾರರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು!

ಸಾಬುನು ಇಡುವ ಸೇವೆ ಬಾಕ್ಸ್ ಜಾಗ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಿಳ್ಳೆದ ವೆಂಪು ಮಾಸ್ತು ತೆಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಕಂಡಿ ಕೊರೆದು ಸಾಬು ಕಿಂಡಿ, ಸಾಬು ಗೂಡು ಮಾಡುವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನೇನೆದರು. ಈ ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರು ಮೈಗೆ ಹಾಕುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟೆ ಹಾಕುವ ಸಾಬುನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬಟ್ಟೆ ಸಾಬುನೇ ಒಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಟ್ಟಕಾಯಿ ನೀರು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಮೈಗೆ ತಿಕ್ಕೆಕೊಳ್ಳಲು ತೆಗಿನಕಾಯಿಯ ನಾರು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ಈಗ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ, ಎಂದು ಅವರ ವಿರಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ಬಳ್ಳಿಲು ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಳದೆಕೊಂಡರೂ, ಸಾಬು ಕಿಂಡಿಯನ್ನು ಬೆವರತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೆಲ್ವತ್ತೆ ಇಂದಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂತು!

—ಬೀರಣ್ಣ ನಾಯಕ ಮೋಗೆಕಾ, ಯಲ್ಲಾಪುರ